

PRZEWODNICZĄCY
Krajowej Rady Radiofonii
i Telewizji

Maciej Świrski

Warszawa, 5 grudnia 2022 roku

DPz-WSW.0511.545.13.2022

**Stopklatka SA
ul. Puławska 435 A
02-801 Warszawa**

DECYZJA NR 16/DPz/2022

Na podstawie art. 53 ust. 1 w związku z art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1722, dalej „ustawa”) oraz § 2 rozporządzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 23 czerwca 2005 r. w sprawie kwalifikowania audycji lub innych przekazów mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich oraz audycji lub innych przekazów przeznaczonych dla danej kategorii wiekowej małoletnich, stosowania wzorów symboli graficznych i formuł zapowiedzi (Dz.U. z 2014 r., poz. 311, dalej „rozporządzenie”), a także art. 104 i 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2000, dalej „kpa”), po przeprowadzeniu postępowania wszczętego z urzędu i po rozpatrzeniu sprawy dotyczącej rozpowszechnienia filmu pt. „Psy” (emisja w programie Stopklatka, 30 marca 2022 roku, o godz. 20:00), z oznaczeniem wiekowym „od lat 16”,

postanawiam:

1. Stwierdzić naruszenie przez Spółkę Stopklatka SA z siedzibą w Warszawie art. 18 ust. 5 ustawy oraz § 2 rozporządzenia poprzez rozpowszechnienie w dniu 30 marca 2022 r., o godz. 20:00, filmu pt. „Psy”, z oznaczeniem wiekowym „od lat 16”,
2. Nałożyć na Spółkę Stopklatka SA z siedzibą w Warszawie karę pieniężną w wysokości 20 000 zł (słownie: dwadzieścia tysięcy złotych).

Karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszej decyzji na rachunek Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji w NBP Oddział Okręgowy w Warszawie 13101010100095372231000000.

UZASADNIENIE

I.

W związku ze skargą telewidza z dnia 30 marca 2022 r. Przewodniczący KRRiT, dalej „Organ”, w piśmie z dnia 6 kwietnia 2022 r. (znak: DPz-WSW.0511.545.2.2022) zwrócił się do Spółki Stopklatka SA z siedzibą w Warszawie, dalej: „nadawca”, o przekazanie zapisu filmu

pt. „Psy”, wyemitowanego w programie Stopklatka, w dniu 30 marca 2022 roku, o godz. 20:00 oraz przedstawienie stanowiska w sprawie.

W dniu 19 kwietnia 2022 r. do Biura Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji wpłynęło pismo (oznaczone datą 19 kwietnia 2022 r.), w którym nadawca przesłał ww. materiały oraz przedstawił stanowisko dotyczące zarzutów zawartych w skardze.

W powyższym piśmie nadawca stwierdził, że film „Psy” w reżyserii Władysława Pasikowskiego (dalej również jako „Film”) jest jednym z filarów polskiej kinematografii współczesnej. Nadawca podkreślił, że film został nagrodzony prestiżowymi nagrodami, w tym nagrodami na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni oraz Złotą Kaczką w kategorii najlepszy film polski – nagrodą przyznawaną przez czasopismo „Film”. Wszystko powyższe wpłynęło na status filmu „Psy” jako klasyki polskiego kina.

Zgodnie ze stanowiskiem nadawcy, w Filmie pokazano problemy, z jakimi borykano się w Polsce w okresie transformacji ustrojowej lat dziewięćdziesiątych. Sposób ich przedstawienia jest adekwatny do przedstawionej tematyki, a zarazem wykorzystane środki wyrazu ograniczają ekspozycję widza na brutalność tak, aby możliwe było pokazywanie filmu maksymalnie dużej publiczności. Intencją twórców nie było stworzenie dzieła, które mogłoby być emitowane wyłącznie po godzinie 23:00 jak zasugerowano w skardze.

W opinii nadawcy, Przemoc ukazywana jest w utworach audiowizualnych z uwagi na jej występowanie w społeczeństwie oraz chęci jej potępienia. Dzieje się tak w różnych utworach, również tych przeznaczonych dla małoletnich. W zależności od dojrzałości odbiorcy powinna być ona ukazywana w różnym stopniu natężenia, obrazowana w taki sposób, aby odbiorca był w stanie właściwie zinterpretować przekaz. Twórcy posługują się nią często w celu wzmocnienia przekazu służącego jej potępieniu, szczególnie jeśli tematyka utworu obejmuje wątki kryminalne. W Załączniku nr 3 do rozporządzenia KRRiT mówi wprost o scenach i treściach, które zawierają usprawiedliwienie agresji i przemocy. Zdaniem nadawcy w Filmie będącym przedmiotem niniejszego postępowania takie sceny nie występowały. Przemoc i agresja choć obecna i powszechna w świecie przestępczym nie została tam ukazana w sposób naturalistyczny i brutalny.

Nadawca podkreślił, że od premiery Filmu, która miała miejsce w 1992 r., do dnia dzisiejszego był on wielokrotnie emitowany w licznych stacjach telewizyjnych, m.in. TVP HD, TVN. Z analizy dotychczasowej praktyki nadawców telewizyjnych wynika, iż nadawcy zgodnie kwalifikowali i oznaczali Film jako audycję dla widzów powyżej 16 roku życia. W ocenie spółki kwalifikacja Filmu jako audycji dla widzów powyżej 16 roku życia jest zgodna z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności z wytycznymi zawartymi w Załączniku nr 3 do Rozporządzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 23 czerwca 2005 r. w sprawie kwalifikowania audycji lub innych przekazów mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich oraz audycji lub innych przekazów przeznaczonych dla danej kategorii wiekowej małoletnich, stosowania wzorów symboli graficznych i formuł zapowiedzi. Jednocześnie wskazujemy, iż audycja, której dotyczy Skarga, została oznaczona w prawidłowy sposób wymaganym symbolem graficznym, określonym w Załączniku nr 1 do ww. Rozporządzenia. Z uwagi na powyższe, zgodnie z zastosowaną kwalifikacją emisja Filmu odbyła się po godz. 20:00. Do dnia emisji audycji, stanowiącej przedmiot Skargi, Film wielokrotnie został wyemitowany w przedziale czasowym 20:00 – 23:00 również na innych kanałach telewizyjnych, takich jak TVP HD, TVN, TVN 7.

Podsumowując, zdaniem nadawcy w przedmiotowej audycji nie doszło do naruszenia przepisów prawa i film został oznaczony właściwą kategorią wiekową.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego w sprawie Organ ustalił, że według opisu w serwisie *filmweb.pl* fabuła filmu przedstawia życie dawnych funkcjonariuszy UB po weryfikacji, którzy rozpoczynają pracę w policji. Jeden z bohaterów – Franz, który w starym systemie robił karierę dzięki małżeństwu z córką ministra, musi się odnaleźć w nowej rzeczywistości. Skierowany do walki ze zorganizowaną przestępczością odkrywa, że po drugiej stronie barykady stoją dwaj dawni koledzy po fachu. W jednej akcji traci trzech współpracowników i postanawia się zemścić, a jego dawny przyjaciel Olo nie daje się wciągnąć do współpracy. Zwolniony z policji, zdążył już znaleźć lepszych pracodawców. W dodatku dziewczyna, którą zaopiekował się Franz, odchodzi, szukając bardziej opłacalnego związku.

Na podstawie analizy nagrania Organ stwierdził, że w filmie zostały pokazane liczne, kontrowersyjne sceny, które rozpoczynają się już od 33 minuty jego trwania. Przykładowe sceny dotyczą m.in. torturowania Azjaty, który wisi związany do góry nogami, na głowie i torsie ma założony worek foliowy, jest torturowany - bity i kopany. Po kilku uderzeniach przezroczysty worek założony na jego ciało zmienia kolor na czerwony, zaś napastnik podstawia pod worek foliowy z ciałem rondelki, do którego ścieka przez otwór w worku krew. Ponadto, słychać głuchy dźwięk uderzenia w ciało (00:33:34 od rozpoczęcia nagrania). Z dialogu bandytów podczas sceny topienia ciała osoby torturowanej dowiadujemy się także, że osoba ta była wcześniej torturowana prądem – „z akumulatorem na jajach jeszcze nikt nie kłamał” (01:07:18 od rozpoczęcia nagrania). Kolejną brutalną sceną jest widok ciała zakrwawionego mężczyzny przywiązanego do krzesła (prawdopodobnie po torturowaniu), w usta mężczyzny włożony jest fragment materiału, zaś na podłodze obok krzesła widać zakrwawione dwie gałki oczne (00:41:35 od rozpoczęcia nagrania). Cały obraz zbrodni wygląda naturalistycznie (w innej scenie przytoczony jest słowny opis skutków torturowania: „rozpruli go, wyrwali mu język, wydłubali oczy”). Następnie przedstawiona została scena morderstwa policjantów przy pomocy krótkiej broni palnej, w trakcie której widoczna jest bryzgająca krew oraz realistyczne obrażenia tj. naturalistyczne ukazanie penetracji ciała przez pocisk – pocisk przelatuje na wylot ciała, wrywa strzępy materiału marynarki, widać krew z rany wylotowej, wiszące fragmenty ciała z rany postrzałowej, pokazane jest również „dobijanie” rannych policjantów przez gangsterów (00:41:56 i 01:01:00 od rozpoczęcia nagrania). W filmie pojawiają się także sceny wymuszania zeznań brutalnym biciem (01:22:47 od rozpoczęcia nagrania), sceny brutalnego morderstwa – strzał z bliskiej odległości do mężczyzny w bagażniku samochodu, nieskuteczny, gdyż mężczyzna zdołał wyjść z bagażnika, następnie polewanie ciecżą z kanistra i dobitnie mężczyzny strzałem, zabójstwo drugiego z gangsterów również strzałem z pistoletu (01:46:16 od rozpoczęcia nagrania), scena morderstwa przy użyciu pistoletu maszynowego (napotkawszy w hangarze Ola, Franz bez skrępowania strzela do niego z pistoletu maszynowego w głowę; widać skutki obrażeń, tj. rozerwaną głowę przez pocisk karabinowy, kadr jest tak zmontowany, że widać twarz Ola z rozerwaną głową, usta jego drgają tuż przed śmiercią (02:06:49 od rozpoczęcia nagrania). W filmie pokazane zostały również sceny ukazujące aktywność seksualną z niedoświadczoną, siedemnastoletnią partnerką głównego bohatera (01:05:49 i 01:30:59 od rozpoczęcia nagrania).

Ponadto, w filmie występuje około pięćdziesięciu wulgaryzmów, większość dialogów prowadzona jest z użyciem dosadnych wulgarnych sformułowań charakterystycznych dla świata przestępczego.

Analiza zgromadzonej dokumentacji, w tym przede wszystkim zapisu przedmiotowej audycji, wykazała naruszenie obowiązku wynikającego z art. 18 ust. 5 ustawy oraz § 2 rozporządzenia¹, w związku ze stwierdzeniem obecności treści, które mogą negatywnie wpływać na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich poniżej 18 lat.

Z uwagi na powyższe, Organ w piśmie z dnia 3 czerwca 2022 r. (znak: DPz-WSW.0511.545.6.2022) poinformował nadawcę o wszczęciu postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy, w związku ze stwierdzeniem występowania w filmie „Psy”, wyemitowanym w programie Stopklatka, 30 marca 2022 roku, o godz. 20:00, z oznaczeniem wiekowym „od lat 16”, treści nieodpowiednich dla widzów w wieku poniżej 18 lat, przede wszystkim brutalnych scen przemocy. Pismo zostało doręczone nadawcy w dniu 6 czerwca 2022 r.

Pismem z dnia 28 lipca 2022 r. (znak: DPz-WSW.0511.545.10.2022) nadawca został powiadomiony o możliwości zapoznania się z aktami postępowania, zebrany materiał dowodowy oraz złożenia oświadczenia końcowego w terminie 14 dni od daty otrzymania zawiadomienia. Pismo zostało doręczone nadawcy w dniu 1 sierpnia 2022 r.

W piśmie z dnia 10 sierpnia 2022 r. nadawca odniósł się do zebranych w sprawie dowodów i materiałów oraz wskazał, że *zarzucone Filmowi sceny przemocy oraz wulgarność, aby mogły zostać uznane za mogące mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich od 16. do 18. roku życia, musiałyby występować w sposób fabularnie nieuzasadniony, wzbudzać dla takich postaw społeczne usprawiedliwienie, pomijając ich negatywne konsekwencje, czynić je atrakcyjnymi czy też postrzegać w nich źródła sukcesu życiowego.* W opinii nadawcy, film „Psy” jest przeciwieństwem takiego przekazu, bowiem przedstawia negatywne konsekwencje przemocy. Chodzi tu zarówno o jej ofiary, co w zdrowym odbiorcy budzi empatię, współczucie i odrazę do sprawcy, jak i samych sprawców, którzy ze względu na czynienie zła i przemocy, z czasem sami stają się jej nieuniknionymi ofiarami. Nadawca podkreślił również, że przemoc nie jest przy tym ukazana w sposób nieuzasadniony czy nienaturalnie, w oderwaniu od przekazu i fabuły, ani wyolbrzymiona. Postacie dopuszczające się przemocy nie budzą oceny pozytywnej. Natomiast użyte w filmie wulgaryzmy podkreślają niemoralność i wadliwość ich osobowości i wzbudzają w oczach widzów pogardę i odrzucenie, pokazując je jako osoby aspołeczne, prostackie, nieumiejące posługiwać się poprawną polszczyzną, z którymi widz nie chce się identyfikować. Ponadto *Film ukazuje nieszczęście osób moralnie złych, których postawy na zasadzie równi pochyłej prowadzą do ich nieszczęścia i zniszczenia. Są zaprzeczeniem życiowego sukcesu czy nawet chwilowych radości.* Zdaniem nadawcy, niemal wszystkie główne kreacje, włącznie z główną postacią Franza, są antagonistami oraz prowadzą życie głęboko nieszczęśliwe i pozbawione radości czy perspektyw. Jedynym wyjątkiem jest grany przez Cezarego Pazurę Waldemar Morawiec („Nowy”), który jako jedyny nie jest sprawcą przemocy oraz którego postać końcowo unika poczucia głębokiego nieszczęścia i beznadziei. W opinii nadawcy, film ukazuje charakterystyki postaci i konsekwencje postaw dla widza 16-letniego i starszego w sposób

¹ Rozporządzenie obowiązujące w dniu emisji audycji będącej przedmiotem postępowania

wyraźny i zrozumiały. Nadawca powołał się na sekcję „I” Załącznika nr 3 do rozporządzenia, która w jego opinii *charakteryzuje takiego widza w sposób wskazujący, że Film, poprzez wskazanie negatywnych konsekwencji postaw przemocowych i wulgarności, może stanowić dla niego ogromną wartość w kształtowaniu postaw życiowych i projektowaniu życia. Widz taki jest świadomy, że wartości nie są niesione wyłącznie poprzez przekaz o wesołej charakterystyce i potrafi treść tego rodzaju interpretować nie gorzej niż osoba dorosła. Innymi słowy - jeśli przy tak wyraźnym wydźwięku Filmu i charakterystyk postaci uznać Film za zagrażający widzowi w wieku 16 lat, równie zagrażający będzie niestety wobec osoby dorosłej, zatem oznaczenia Filmu nie można uznać za niewłaściwe. Istotną wskazaną w Rozporządzeniu kwestią jest skłonność małoletnich od 16. do 18. roku życia do uproszczonego rozstrzygnięcia skomplikowanych spraw egzystencjalnych.* Zdaniem nadawcy, z całą pewnością film, wraz z odpowiednio zastosowanymi w całości fabuły scenami przemocy czy wulgaryzmów, zapobiega takim uproszczonym postawom, a skłania do refleksji i budowy moralności i sumienia. *Przez pokazanie sposobu życia prowadzącego do nieszczęścia i zagłady nie można nie odnieść wrażenia jako 16-latek, że przemoc i wulgarność prowadzą do głębokiego nieszczęścia, a zatem, że źródła szczęścia należy szukać w postawach przeciwnych - uczciwości, lojalności, pracowitości i nieszukaniu zarobku czy spełnienia w drodze „na skróty”.* Nadawca wskazał przy tym na tło historyczne fabuły filmu i zmiany ustrojowe, z którymi bohaterowie filmu mierzą się w sposób niewłaściwy, co skutkuje dla nich negatywnymi konsekwencjami. W związku z tym, film ukazuje sytuacje, które bez wcześniejszego przemyślenia, mogą być najgroźniejsze dla osób młodych, które nie będą wiedziały, jak sobie z nimi poradzić.

W opinii nadawcy, zastrzeżenia podniesione w skardze wynikają z wyrywkowego potraktowania filmu i prawdopodobnie obejrzenia jedynie jego krótkich fragmentów, które mogą zostać niezrozumiane lub zrozumiane niewłaściwie. Nadawca wskazał również, że film wpisuje się w niekwestionowaną klasykę polskiego kina i jego interpretacja jako niosącego nieuzasadnioną, niezrozumiałą, promowaną przez nadawcę i twórców filmu przemoc i wulgarność, jest bezpodstawna. Nadawca przywołał, wskazaną w skardze jednostkową scenę wystrzału bronią w głowę, która w jego opinii nie skupiała się na brutalności i szokowaniu widza wizualnie czy dźwiękowo, a stanowiła nośnik fabuły i rozwoju akcji. Następnie nadawca przedstawił fabułę filmu, w którym pokazano trudności, z jakimi wówczas borykano się w Polsce, których nieodłącznym elementem była przemoc i problemy kryminalne, wynikające z natychmiastowej zmiany świata i niewłaściwej na tę zmianę reakcji ludzi. W opinii nadawcy film uczy, że reakcją na *trudny czas nie powinien być gniew, przemoc czy nienawiść, bo prowadzą one do zguby i nieszczęścia, nie przynosząc nic dobrego. Sposób przedstawienia tych problemów jest adekwatny do przedstawianej tematyki, a zrazem wykorzystane środki wyrazu ograniczają ekspozycję widza na brutalność tak, aby możliwe było pokazywanie Filmu maksymalnie dużej publiczności.* Intencją twórców nie było stworzenie dzieła, które mogłoby być emitowane wyłącznie po godzinie 23.00 jak zasugerowano w skardze, a żeby film mógł mieć jak najprawdziwszy i najkorzystniejszy wydźwięk moralny dla jak najszerzej grupy odbiorców. Pozbawiony scen przemocy czy wulgarności byłby niewiarygodny i jako taki nie przemówiłby do odbiorców.

Nadawca wskazał również, że film jest jednym filarów polskiej kinematografii i został *nagrodzony prestiżowymi nagrodami, w tym m.in. nagrodami na Festiwalu Polskich Filmów*

Fabularnych w Gdyni oraz Złotą Kaczką w kategorii najlepszy film. Niniejsze wpłynęło na status filmu „Psy” jako kultowego i klasycznego. Potwierdza to tezę, że podjęta w Skardze krytyka Filmu jest zdarzeniem marginalnym, a co więcej przypadkowym, gdyż musiała wynikać z wrywkowego zapoznania się z treścią i opacznym jej zrozumieniem.

Nadawca podkreślił również, że od dnia premiery filmu, która miała miejsce w 1992 r., do chwili obecnej, był on wielokrotnie emitowany w licznych stacjach telewizyjnych, m.in. TVP HD, TVN. Z analizy dotychczasowej praktyki nadawców telewizyjnych wynika, iż nadawcy zgodnie kwalifikowali i oznaczali Film jako audycję dla widzów powyżej 16 roku życia z godziną emisji po 20:00. Prawidłowość zastosowanej przez nadawcę kwalifikacji potwierdza również analiza innych treści kwalifikowanych do tej samej kategorii wiekowej, jak na przykład filmy historyczne, które niejednokrotnie zawierające ilościowo więcej bądź porównywalną ilość scen, które polegają na przedstawieniu zabijania, strzelania, egzekucji czy wulgarności i emitowane są w przeważającej większości z oznaczeniem wiekowym „od lat 16”. Jako przykład nadawca posłużył się filmami o tematyce wojennej, gdzie brutalność występuje w natężeniu dużo większym niż przedstawiona w filmie.

Z uwagi na przytoczone powyżej argumenty nadawca uznał, że zastosowana kategoria wiekowa filmu była właściwa, a emisja po godz. 20:00 dopuszczalna i zgodna z obowiązującym prawem.

Z powyższą argumentacją nie sposób się zgodzić, bowiem fakt, iż dany obraz jest uznawany za szczególnie utwór w polskiej kinematografii nie oznacza, że nie stosuje się w stosunku do niego kryteriów wynikających z ustawy i rozporządzenia. W opinii Organu, tematyka przedstawiona w filmie, związana z transformacją ustrojową, bezsprzecznie została pokazana w sposób kontrowersyjny i brutalny.

Należy jednoznacznie podkreślić, że nie jest rolą Organu dokonywanie recenzji i oceny walorów artystycznych obrazu, który bez wątpienia odniósł ogromny sukces komercyjny. Zgodnie Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r., nr 78, poz. 493, ze zm.) Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jest organem konstytucyjnym stojącym na straży wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji. Zgodnie z ustawą Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji stoi na straży wolności słowa w radiu i telewizji, samodzielności dostawców usług medialnych oraz dostawców platform udostępniania wideo, interesów odbiorców usług i użytkowników oraz zapewnia otwarty i pluralistyczny charakter radiofonii i telewizji. Należy wskazać, że ochrona interesu publicznego, w tym interesu odbiorców usług medialnych, to również ochrona małoletnich przed obrazami, zawierającymi sceny lub treści mogące mieć negatywny wpływ na ich prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój.

Chybione są zatem twierdzenia nadawcy, iż *Film wraz z odpowiednio zastosowanymi w całości fabuły scenami przemocy czy wulgaryzmów, zapobiega takim uproszczonym postawom, a skłania do refleksji i budowy moralności i sumienia.* Nadawca jako przykład wskazuje postać głównego bohatera Franza Maurera, jak również innych „bohaterów”, którzy według niego są antagonistami i prowadzą życie głęboko nieszczęśliwe i pozbawione radości czy perspektyw. Z oceną przedstawioną przez nadawcę nie sposób się zgodzić, bowiem tytułowy bohater został ukazany zarówno w roli oprawcy, jak i ofiary. Jak pokazują liczne sceny filmu, zachowania tego bohatera są nacechowane przemocą i agresją, to on również zamordował dawnego kolegę „w imię zasad” – co wcale nie odnosi się do obrony moralności,

lecz jest karą wymierzoną kumplowi za uprawianie seksu z cudzą kobietą. Ponadto bohater ten został ukazany jako typ męskości – agresywny i zdobywczy, brutalny i okrutny, ale także lojalny i opiekuńczy – co powoduje, że małeletni odbiorca nie jest w stanie uzmysłowić sobie, czy pokazana postać i jej losy mają wydźwięk pozytywny czy też negatywny.

Nie można się również zgodzić się z argumentacją nadawcy, iż *zarzucane Filmowi sceny przemocy oraz wulgarność aby mogły zostać uznane za mogące mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małeletnich od 16. do 18. roku życia, musiałyby występować w sposób fabularnie nieuzasadniony, wzbudzać dla takich postaw społeczne usprawiedliwienie, pomijając ich negatywne konsekwencje, czynić je atrakcyjnymi czy też postrzegać w nich źródło sukcesu życiowego, zaś Film „Psy” jest przeciwieństwem takiego przekazu.*

W opinii Organu, młodziacy odbiorca podczas oglądania filmów, bardzo często przenosi własne doświadczenia na ekranowe postacie i identyfikuje się z nimi. Niewątpliwie bohaterzy wykreowani w filmie „Psy”, prezentujący brutalne wzorce zachowań oraz posługujący się wulgarnym językiem (np. wulgaryzm „k...a” padał w filmie 55 razy), stanowią jeden z powodów, dla których obecnie uchodzi on za kultowy.

Należy również podkreślić, że nie jest zadaniem Organu dokonywanie analizy czy obrazy, które służyły ukazaniu rzeczywistości Polski w latach 90-tych, wymagały posłużenia się scenami opisującymi przemoc oraz wynaturzenia w świecie przestępczym, lecz ocena faktów. W filmie bezsprzecznie pojawiają się sceny przemocy i obrazy agresji, przedstawione w sposób naturalistyczny i brutalny. Bez wątpienia film „Psy” nacechowany jest przemocą, agresją, wulgaryzmami i treściami obscenicznymi – co zostało dokładnie wskazane w treści decyzji poprzez dokonanie analizy poszczególnych scen filmu, z uwzględnieniem ich rodzaju, ilości oraz godziny emisji.

Dlatego też niedopuszczalna jest emisja wskazanych treści w godzinach 6:00 do 23:00 zgodnie z kryteriami kwalifikowania audycji lub innych przekazów przeznaczonych dla danej grupy wiekowej, zawartymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia. W następstwie niewłaściwej kwalifikacji przedmiotowej audycji jako należącej do jednej z ww. kategorii wiekowej, tj. kategorii IV w rozumieniu § 5 ust. 4 rozporządzenia, film wyemitowany został o zbyt wczesnej porze, co stanowiło naruszenie art. 18 ust. 5 ustawy oraz § 2 rozporządzenia.

Organ zważył, co następuje.

Na mocy art. 18 ust. 5 ustawy audycje lub inne przekazy, zawierające sceny lub treści mogące mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małeletnich, inne niż te, o których mowa w ust. 4, mogą być rozpowszechniane wyłącznie w godzinach od 23:00 do 6:00.

Zgodnie § 5 ust. 3 rozporządzenia nadawca kwalifikuje audycje lub inne przekazy do emisji w godzinach 6:00 do 23:00 zgodnie z kryterium kwalifikowania audycji lub innych przekazów przeznaczonych dla danej grupy wiekowej, zawartymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia. W następstwie niewłaściwej kwalifikacji przedmiotowej audycji jako należącej do jednej z ww. kategorii wiekowej tj. kategorii IV w rozumieniu § 5 ust. 4, film wyemitowany został o zbyt wczesnej porze. W filmie pojawiają się sceny przemocy i obrazy agresji, przedstawione w sposób naturalistyczny i brutalny. Z uwagi na wskazane sceny, emisja filmu pt. „Psy” o godz. 20:00 z kwalifikacją wiekową „od lat 16” mogła mieć negatywny wpływ na rozwój małeletnich widzów. Oznakowanie oraz pora emisji były przez nadawcę

dobrane w sposób niewłaściwy, co stanowi naruszenie art. 18 ust. 5 ustawy oraz § 2 rozporządzenia.

Przedstawione sceny pokazane zostały w sposób tak dosłowny, realistyczny i wyraźny, że mogły oddziaływać na wyobraźnię młodego widza ze znaczną intensywnością. Dodatkowo niektóre wypowiedzi i oceny zawarte w filmie usprawiedliwiają stosowanie przemocy, podstępów czy działań przestępczych. Trudno zgodzić się z argumentacją nadawcy, że zastrzeżenia podniesione w skardze wydają się płynąć z wrywkowego potraktowania filmu i prawdopodobnie obejrzenia jedynie jego krótkich fragmentów. Wskazane w niniejszej decyzji sceny, przywołane po dogłębnej analizie treści filmu dokonanej w KRRiT, dowodzą, że nie były one jednostkowe i uzasadniają konieczność ochrony przed nimi małoletnich widzów.

Ponadto, poza ww. treściami w filmie znalazły się wulgarne i obsceniczne zwroty, których emisja stanowi dodatkowo naruszenie art. 18 ust. 7 ustawy o radiofonii i telewizji, nakładającego na nadawców obowiązek dbania o poprawność języka i przeciwdziałanie jego wulgaryzacji. Rozpowszechnianie przekazów zawierających wulgaryzmy w porze największej oglądalności programu prowadzi do propagowania niecenzuralnego słownictwa, sprzyja utrwalaniu nieakceptowanych zachowań, co w konsekwencji może powodować demoralizację wśród małoletnich widzów.

Należy zwrócić uwagę, że celem odpowiedniego oznakowania audycji, zgodnego z kwalifikacją wiekową, jest przede wszystkim dostarczanie rodzicom i opiekunom informacji dotyczącej charakteru przekazu i możliwego szkodliwego wpływu na małoletnich widzów. Małoletni poniżej lat 18 nie powinni być narażeni na odbiór tego typu przekazów, ponieważ może to zakłócić kształtujący się u nich porządek moralny oraz zacierać różnice między dobrem a złem. Ponadto, niebezpieczny i groźny dla młodych odbiorców jest relatywizm moralny, związany z niejednoznaczną oceną postępowania bohaterów. Odbiorca, szczególnie małoletni, traci poczucie bezpieczeństwa w związku z emocjami, jakie mu towarzyszą. Odbiór tego typu treści może budzić lęk i mieć negatywny wpływ na dalszy rozwój psychiczny, moralny i fizyczny.

Należy wskazać, że telewizja oddziałuje na postawy i zachowania młodych widzów znacznie silniej niż wzory i modele przekazywane przez rodziców. Ze względu na atrakcyjną formę emitowanych treści, przekaz jest nie tylko przyjemny, ale dokonuje się w sposób okazjonalny i mimowolny. W związku z tym, najbardziej zagrożoną grupą odbiorców są dzieci i młodzież, które nie potrafią często utrzymać odpowiedniego dystansu do obserwowanych treści oraz identyfikują się z postaciami filmowymi. Aby ustrzec się przed takim odbiorem treści, widz musi posiadać silnie ukształtowany system wartości, który będzie stanowił stabilny punkt odniesienia z chwilą zetknięcia się z drastycznymi, często wulgarnymi w formie opisami rzeczywistości. U małoletnich odbiorców dopiero następuje stopniowa integracja funkcji psychicznych, kształtuje się większa samodzielność, tendencje do poznania siebie i co najważniejsze - projektowanie swojego dorosłego życia. Ten wiek nadal cechuje duża wrażliwość i labilność emocjonalna, tendencja do przeceniania poziomu własnej dojrzałości, do podejmowania ważnych życiowych decyzji bez zrozumienia ich następstw i konsekwencji oraz do uproszczonego rozstrzygania skomplikowanych spraw egzystencjonalnych (A. Lepa, *Pedagogika mass mediów*, Archidiecezjalne Wydawnictwo Łódzkie, Łódź 2000, s. 86-88).

W opinii B. Gujskiej, banalizacja problemu śmierci i brutalności powoduje, iż te zjawiska przestają być dla większości widzów odrażające. Brutalne sceny oglądane w telewizji

mogą u bardziej wrażliwych zwiększyć poczucie lęku i zagrożenia, bądź wywołać „Telewizyjny Zespół Odwrażliwienia”, polegający na stopniowym zaniku reakcji emocjonalnych, zubożeniu, a w konsekwencji ukształtowania się postawy psychopatycznej. (Gujaska B., Media i ich wpływ na zdrowie psychiczne, *Zdrowie Psychiczne* 2005, nr 1).

Zdaniem A. Bałandynowicza, *media poprzez oddziaływania na uczucia dzieci wywołują silne przeżycia emocjonalne, spowodowane oglądaniem scen grozy, okrucieństwa, ale także innych filmów i programów zawierających treści o dużym ładunku emocjonalnym. Uczucia jakich doświadczają młodzi odbiorcy przekształcają się w długotrwałe stany ogólnego zmęczenia i rozdrażnienia, powodują zniechęcenie, agresję.* (Bałandynowicz A., *Przemoc w środkach masowego przekazu, PTHP*, Warszawa 2006, ekspertyza przygotowana dla Ministerstwa Edukacji Narodowej).

A. Barzycka stawia tezę, że *przemoc jest jednym z ważniejszych problemów nawarstwiających się wraz z szybko zmieniającymi się realiami społeczno-kulturowymi. Wyrządzanie krzywd, zadawanie śmierci i cierpień będących konsekwencją tychże działań, jest sprawą niezwykle bolesną i dlatego ważne jest, w jaki sposób przedstawiają ją media, które przestały być nośnikami prostych informacji, a stały się globalnym kreatorem kultury i edukacji, a także autorytetów oraz idoli.* (A. Barzycka, *Polityka wybranych krajów Unii Europejskiej w zakresie ochrony małoletnich przed szkodliwymi treściami prezentowanymi w telewizji. Rozprawa doktorska przygotowana pod kierunkiem dr hab. Izabeli Dobosz*).

Podobny pogląd wyraził B. Wyczawski, zdaniem którego środki masowego przekazu wywierają bardzo duży wpływ na dziecko na początku jego życia. W miarę jego dorastania [...] telewizja zaczyna wywierać duży wpływ na sferę psychiczną oraz fizyczną. Telewizja wpływa na kształtowanie postaw i zachowanie się człowieka. Jest nośnikiem wartości i interakcji międzyosobowych. Rola telewizji w procesie wychowania jest jednym z wielu elementów kształtowania osobowości jednostki. Negatywny i pozytywny wpływ na stan emocjonalny człowieka zależny jest od oglądanych programów i audycji telewizyjnych. (B. Wyczawski, *Telewizja nośnikiem zmiany postaw dzieci i młodzieży (w:) Nauczyciel i Szkoła 1-2 (38-39), 99-103, 2008*).

Tożsame stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia z 10 czerwca 2008 r., (sygn. akt VI ACa 1555/07), zgodnie z którym ten wpływ ma w szczególności „polegać na silnym wpłynięciu na emocje i zachowanie małoletnich, skutkujące reakcjami bezpośrednimi lub odroczonymi w czasie takimi jak lęk, niepokój, odwrócenie wartości, zmiana postaw, zaburzenia snu, drażliwość, wyzwalanie reakcji agresywnych bądź też „zamknięcie się w sobie”, unikanie, nieufność. Według sądu, negatywny wpływ na ten rozwój ma wzbudzanie emocji i uczuć takich jak obrzydzenie, wstyd, wstręt. Wzbudzanie uczuć lęku, obawy, strachu może, zdaniem sądu, bezpośrednio prowadzić do rozdrażnienia, impulsywności nawet agresji słownej, bezpośredniej i pośredniej, a także do kształtowania i utrwalania postaw unikania, wycofywania w momencie odczucia lęku lub też postaw przełamywania tych uczuć negatywnych za wszelką cenę” (K. Wojciechowski (w:) S. Piątek (red.), W. Dziomdziora, K. Wojciechowski. *Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz*. Warszawa 2014).

Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Warszawie w przytoczonym wyroku, „zakaz rozpowszechniania audycji lub innych przekazów, które mogą zagrażać rozwojowi niepełnoletnich określony w art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii

i telewizji (Dz.U. z 2001 r. Nr 101, poz. 1114 ze zm.) dotyczy sytuacji, w których zagrożenie to jest „możliwe” w znaczeniu „prawdopodobne”.

Odnosząc się do stanowiska doktryny w przedmiotowej kwestii należy wskazać, iż w art. 18 ust. 5 ustawy „chodzi o audycje i przekazy inne niż te, których nadawanie jest bezwzględnie zabronione w art. 18 ust. 4, ze względu na to, że zagrażają rozwojowi małoletnich, czyli inne niż takie, co do których zagrożenie zostało stwierdzone (faktycznie istnieje). Artykuł 18 ust. 5 dotyczy audycji i innych przekazów, które jedynie mogą mieć negatywny wpływ na prawidłowy rozwój małoletnich. Jak wyjaśnił SN, zakaz prawny sformułowany w tym przepisie dotyczy sytuacji, w których zagrożenie jest możliwe, czyli jest prawdopodobne (wyrok SN z dnia 9.3.2004 r., III SK 11/04). Z tej przyczyny nie obowiązuje bezwzględny zakaz emisji tego typu audycji lub innego przekazu, lecz jedynie zakaz ich emisji w porze innej niż określona w tym przepisie oraz istnieje obowiązek odpowiedniego ich oznaczania. (...) Artykuł 18 ust. 5 ustawy dotyczy, podobnie jak art. 18 ust. 4, rozwoju dziecka w aspektach fizycznym, psychicznym i moralnym. Do wypełnienia hipotezy art. 18 ust. 5 (podobnie jak przy art. 18 ust. 4) wystarczy możliwość negatywnego wpływu sceny lub treści audycji lub innego przekazu na jeden z wymienionych aspektów prawidłowego rozwoju małoletnich.” (K. Wojciechowski, (w:) S. Piątek (red.), W. Dziomdziora, K. Wojciechowski, Ustawa o radiofonii i telewizji. Komentarz., Warszawa 2014, str. 225).

Szczegółowe warunki kwalifikowania, rozpowszechniania i sposób zapowiadania audycji lub innych przekazów, o których mowa w art. 18 ust. 5 ustawy określa wspomniane już rozporządzenie. W myśl § 2 rozporządzenia „audycje lub inne przekazy zakwalifikowane, zgodnie z załącznikiem nr 3 pkt I do rozporządzenia, jako zawierające sceny lub treści, o których mowa w przytoczonym wyżej art. 18 ust. 5 ustawy, mogą być rozpowszechniane wyłącznie w godzinach od 23:00 do 6:00. Zgodnie z § 5 ust. 3 rozporządzenia nadawca kwalifikuje audycje lub inne przekazy o których mowa w ust. 1 i 2, a zatem również przekazy do emisji w godzinach od 6:00 do 23:00, zgodnie z kryteriami kwalifikowania audycji lub innych przekazów przeznaczonych dla danej grupy wiekowej, zawartymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia. Wskazany załącznik nr 3 do rozporządzenia charakteryzuje poszczególne kategorie wiekowe i opisuje audycje lub inne przekazy z punktu widzenia czterech elementów, ważnych dla rozwoju małoletnich: 1) prezentowanej wizji świata; 2) ocen moralnych; 3) wywoływanych emocji; 4) wzorów zachowań.

Załącznik nr 3 pkt I do rozporządzenia, określając cechy oraz szczegółowe warunki kwalifikowania audycji lub innych przekazów zawierających sceny lub treści mogące mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich, o których mowa w § 2 rozporządzenia, wskazuje, że małoletni poniżej lat 18 nie powinni oglądać audycji lub innych przekazów zawierających sceny lub treści: 1) pokazujące jednostronnie przywileje życia dorosłych przy równoczesnym pomijaniu obowiązków, pracy, zobowiązań, i ważnych życiowo decyzji przy pomijaniu ich konsekwencji, zawierające społeczne usprawiedliwianie agresji, wulgarności, uprzedzeń i negatywnych stereotypów społecznych, pokazywanie seksu, agresji i łamania norm moralnych jako źródła sukcesu życiowego; 2) prezentujące wadliwy obraz natury ludzkiej polegający na szukaniu tylko egoistycznych przyjemności, dążeniu do sukcesu za wszelką cenę z wykorzystywaniem innych osób dla własnych celów, usprawiedliwiający przemoc, traktujące seks jako źródło dominacji; 3) prezentujące obrazy naturalistycznego seksu zwłaszcza połączonego z przemocą

i przymusem, patologicznych form życia seksualnego, a także obrazy agresji, zwłaszcza przedstawionej w sposób naturalistyczny i brutalny; 4) prezentujące postacie atrakcyjne (np. pod względem urody, bogactwa, sukcesu), a postępujące w sposób moralnie naganny, agresywny, nieuczciwy i wulgarny, bez żadnej oceny niewłaściwości takiego zachowania oraz nagradzanie przejawów społecznej patologii.

W następstwie niewłaściwej kwalifikacji przedmiotowej audycji jako należącej do jednej z ww. kategorii wiekowych (tj. kategorii IV w rozumieniu § 5 ust. 4 rozporządzenia) nadawca naruszył art. 18 ust. 5 ustawy oraz § 2 rozporządzenia, z uwagi na błędną kwalifikację audycji do kategorii wiekowej „od lat 16” oraz emisję o zbyt wczesnej porze, tj. o godzinie 20:00.

Odnosząc się do argumentów wskazywanych przez nadawcę, iż film był wielokrotnie prezentowany w licznych stacjach telewizyjnych, m.in. TVP HD, TVN, Kino Polska czy Stopklatka z oznaczeniem wiekowym dla widzów powyżej 16 roku życia – co usprawiedliwia wyemitowanie go o wskazanej porze, nie można uznać przytoczonej argumentacji, bowiem to nadawca niezależnie powinien decydować o dopuszczeniu do emisji na antenie określonych audycji, gdyż zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy, kształtuje on program samodzielnie i jest odpowiedzialny za jego treść. Nadawca nieprawidłowo zaniechał wypełnienia tego obowiązku, powołując się m.in. na błędną praktykę stosowaną przez innych nadawców. Ustawodawca przewidział, iż to właśnie nadawca, jako podmiot organizujący swoją działalność programową oraz decydujący o rozpowszechnieniu, będzie ponosił za swój program odpowiedzialność. Zatem w tym kontekście argumentacja nadawcy, dotycząca oznaczenia tożsamej kategorii wiekowej filmu emitowanego przez inne stacje, nie może być przyjęta.

Mając powyższe na uwadze, działając na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy, postanowiono jak w sentencji.

II.

Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy, jeżeli nadawca narusza obowiązek wynikający z przepisu art. 18 ust. 5 ustawy, Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji wydaje decyzję nakładającą na nadawcę karę pieniężną w wysokości do 50% rocznej opłaty za prawo do dysponowania częstotliwością przeznaczoną do nadawania programu uwzględniając zakres i stopień szkodliwości naruszenia, dotychczasową działalność nadawcy oraz jego możliwości finansowe.

Opłata za dysponowanie częstotliwością do nadawania programu w ramach MUX-1 wynosi 1 307 115 zł (słownie: jeden milion trzysta siedem tysięcy sto piętnaście złotych). W związku z tym górna granica kary wynosi 653 557,50 zł (słownie: sześćset pięćdziesiąt trzy tysiące pięćset pięćdziesiąt siedem złotych i 50/100).

Przy ocenie zakresu i stopnia szkodliwości naruszenia organ wziął pod uwagę fakt, iż naruszenie miało miejsce w audycji emitowanej w paśmie wieczornym, w programie dostępnym nieodpłatnie w naziemnej telewizji cyfrowej. W zakresie tej przesłanki organ uwzględnił ponadto rodzaj naruszonego obowiązku, jakim jest ochrona małoletnich przed nieodpowiednimi treściami oraz fakt, że audycja została zakwalifikowana dla widzów od lat 16, co mogło wprowadzić odbiorców w błąd co do charakteru przekazu. Stopień szkodliwości naruszenia był zatem wyższy niż znikomy.

Kierując się ustawowymi dyrektywami wymiaru kary, Organ wziął pod uwagę również fakt, że na nadawcę w związku z dotychczasową działalnością zostały uprzednio nałożone kary pieniężne za naruszenie przepisów dotyczących ochrony małoletnich widzów (Decyzja nr 1/DPz/2020 z 13 stycznia 2020 r. – kara za naruszenie art. 18 ust. 5 ustawy oraz § 2 rozporządzenia w związku z rozpowszechnieniem w dniu 19 stycznia 2019 r., o godz. 8:50, filmu pt. „Komisarz Rex” oraz Decyzja nr 7/DPz/2020 z dnia 13 lipca 2020 r. – kara za naruszenie art. 18 ust. 5 ustawy oraz § 2 rozporządzenia w związku z rozpowszechnieniem w dniu 22 lipca 2019 r., o godz. 19.00, audycji pt. „Witajcie w przyszłości”).

Ze sprawozdania finansowego Spółki Stopklatka SA za rok 2021 wynika, że Spółka posiada dobrą kondycję finansową.

Ponadto Organ wyjaśnia, że kara pieniężna nakładana jest niezależnie od winy, co oznacza, że kwestia zawinionych działań lub zaniechań określonych osób zależnych w jakikolwiek sposób od nadawcy nie może mieć wpływu na kwestię zastosowania przepisu art. 53 ust. 1 ustawy, w sytuacji, gdy w świetle stanu faktycznego konkretnej sprawy zostały wypełnione przewidziane w nim przesłanki nakazujące nałożenie kary pieniężnej.

W związku z powyższym, w okolicznościach tej konkretnej sprawy, została wymierzona kara w wysokości 20 000 zł (słownie: dwadzieścia tysięcy złotych).

Przy ocenie sprawy Organ uwzględnił również treść art. 189f § 1 pkt 1 kpa, który stanowi, iż organ administracji publicznej, w drodze decyzji, odstępuje od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaje na pouczeniu, jeżeli waga naruszenia prawa jest znikoma, a strona zaprzestała naruszania prawa. Organ odstępuje od nałożenia kary pieniężnej w sytuacji, gdy obie przesłanki wymienione w powyższym przepisie wystąpią łącznie. W ocenie Organu nie można jednak w przedmiotowej sprawie mówić o znikomej wadze naruszenia, z uwagi na charakter dóbr, które zostały naruszone w wyniku działania nadawcy, tj. prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży. Naruszenia będące przedmiotem niniejszej decyzji dotyczą bowiem podwyższonego standardu ochrony małoletnich odbiorców przed szkodliwymi dla ich prawidłowego rozwoju treściami. Warto w tym miejscu wspomnieć, że na istotne znaczenie ochrony małoletnich wskazuje też dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (zwana też dyrektywą o audiowizualnych usługach medialnych), gdyż za naruszenie tego zakazu w programie telewizyjnym pochodzącym z innego państwa członkowskiego, przy zachowaniu warunków określonych w art. 3 ust. 2 lub art. 3 ust. 4 dyrektywy, uprawnia państwo odbierające do tymczasowego odstąpienia od reemisji i odbioru. Mając powyższe na uwadze, Organ stwierdził, że w rozważanym przypadku waga naruszenia prawa nie jest znikoma, co zwalnia Organ od analizy drugiej przesłanki odstąpienia od nałożenia kary pieniężnej, określonej w art. 189f § 1 pkt 1 kpa, tj. czy strona zaprzestała naruszania prawa.

W przedmiotowej sprawie nie zachodzi również okoliczność, o której mowa w art. 189f § 1 pkt 2 kpa, tj. za to samo zachowanie prawomocną decyzją na stronę została uprzednio nałożona administracyjna kara pieniężna przez inny uprawniony organ administracji publicznej lub strona została prawomocnie ukarana za wykroczenie lub wykroczenie skarbowe, lub prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe i uprzednia kara spełnia cele, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna. Zgodnie z art. 189f § 2 kpa

w przypadkach innych niż wymienione w § 1, jeżeli pozwoli to na spełnienie celów, dla których miałyby być nałożona administracyjna kara pieniężna, organ administracji publicznej, w drodze postanowienia, może wyznaczyć stronie termin do przedstawienia dowodów potwierdzających: 1) usunięcie naruszenia prawa lub 2) powiadomienie właściwych podmiotów o stwierdzonym naruszeniu prawa, określając termin i sposób powiadomienia. Zgodnie z § 3 jeżeli strona przedstawiła dowody, potwierdzające wykonanie postanowienia, organ administracji publicznej odstępuje od nałożenia administracyjnej kary pieniężnej i poprzestaje na pouczeniu. W doktrynie wskazuje się, że *podjęcie tego rozstrzygnięcia możliwe jest jedynie wówczas, gdy organ administracji publicznej ustali na podstawie okoliczności konkretnej sprawy, uwzględniając w szczególności właściwości podmiotowe strony, że sam fakt wszczęcia postępowania w sprawie i znalezienia się przez nią w sytuacji realnego zagrożenia nałożeniem i wymierzeniem sankcji doprowadzi do zrealizowania w konkretnym przypadku założonych dla danej sankcji celów* (zob. S. Gajewski, Kodeks postępowania administracyjnego. Nowe instytucje. Komentarz do rozdziałów 5a, 8a, 14 oraz działów IV i VIIIa KPA, Warszawa 2017).

W ocenie Organu, mając na względzie okoliczności przedmiotowej sprawy, nie można uznać, aby odstąpienie od nałożenia kary i poprzestanie na pouczeniu pozwoliło na realizację celów, dla których miałyby zostać nałożona kara administracyjna. Organ stwierdził, że niezbędne jest w przedmiotowej sprawie nałożenie określonej w art. 53 ustawy kary pieniężnej. W związku z czym nie można uznać, że istnieją inne okoliczności, które uzasadniałyby odstąpienie od nałożenia kary zgodnie z art. 189f kpa.

Wobec powyższych ustaleń, działając na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy w związku ze stwierdzeniem naruszenia art. 18 ust. 5 ustawy postanowiono jak w sentencji.

Pouczenie

Zgodnie z art. 56 ust. 1 i 2 ustawy o radiofonii i telewizji, w związku z art. 479²⁸ § 1 ust. 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1575, 1578, 2320, z 2021 r. poz. 11), stronie przysługuje odwołanie od niniejszej decyzji do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Gospodarczego za pośrednictwem Organu w terminie miesiąca od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w zw. z art. 33 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 755, 807, 956, 2186.), od odwołania od decyzji Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji pobiera się opłatę stałą w kwocie 3000 zł.

Zgodnie z art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Na podstawie art. 105 ust.1 ww. ustawy, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Stosownie do treści art. 117 § 1, § 3 i § 4 Kodeksu postępowania cywilnego, strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub w części, może domagać się ustanowienia adwokata albo radcy prawnego. Osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może

się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaże, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego. Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona albo już się toczy.

Maciej Świrski

/- dokument podpisany elektronicznie/

Otrzymują:

- Stopklatka SA, ul. Puławska 435 A, 02-801 Warszawa
- a/a

Do wiadomości:

- Departament Budżetu w Biurze KRRiT